

KÚRIA

Bfv.II.1305/2015/7.szám

A Kúria Budapesten, a 2016. február 17. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A rablás büntettének kísérlete miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt meghatalmazott védője útján benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálvá az Egri Városi Bíróság 2.B.575/2010/24. számú ítéletét, illetőleg a Nógrád Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 3.Bf.176/2011/14. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. Az Egri Városi Bíróság - másodszori megismételt eljárás eredményeképpen - a 2011. március 22. napján tárgyaláson meghozott és kihirdetett 2.B.575/2010/24. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki

- 1 rendbeli rablás büntettének kísérletében [1978. évi IV. törvény - továbbiakban: korábbi Btk. - 321.§ (1) bek., (3) bek. a) pont].

Ezért őt, mint többszörös visszaesőt 7 év fegyházbüntetésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Az előzetes fogva tartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította.

A Gyöngyösi Városi Bíróság 6.B.236/2004. számú ügyében alkalmazott feltételes szabadságot megszüntette.

Kimondta, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható.

Rendelkezett a büntetőeljárás során lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség megfizetéséről.

A terhelt és védője felmentés érdekében bejelentett fellebbezése alapján másodfokon eljáró Nógrád Megyei Bíróság a 2011. december 9. napján tartott fellebbezési tárgyaláson meghozott és kihirdetett 3.Bf.176/2011/14. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét annyiban változtatta meg, hogy a terhelt által őrizetben töltött időt pontosítva rendelkezett az előzetes fogva tartásban töltött időnek a kiszabott szabadságvesztésbe történő beszámításáról, valamint a bűnügyi költség megfizetésére kötelező rendelkezést módosította.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ítéletben megállapított történeti tényállás szerint a terhelt 2007. január 8. napján 17.20 órakor megjelent egy pénzváltóban. A terhelt a pulthoz lépett és a golyóálló üveggel elválasztott fal mögött ülő alkalmazottra egy Gonher No.126. feliratú, króm színű játék pisztolyt - amely fegyvernek látszott - tartott. A terhelt az alkalmazottat a napi bevétel átadására szólította fel.

A terhelt ezután közölte az alkalmazottal, hogy meg ne merje nyomni a pánikgombot. Ez után az alkalmazott a pult mögötti riasztó gombját megnyomta, majd a pultból az ott elhelyezett mobiltelefonját magához véve hátrább ment.

A terhelt rövid várakozást követően elmenekült a helyszínről, mivel észlelte, hogy a látóköréből kikerülő alkalmazott a követelését nem fogja teljesíteni.

II. Az ügyben meghozott jogerős ítélet ellen a terhelt - meghatalmazott védője útján - nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416.§ (1) bekezdés a) és c) pontjára - utóbbinál figyelemmel a Be. 373.§ (1) bekezdés III. pontjának a) alpontjára - alapított okból, bűnössége megállapítása miatt.

Az indítvány indokolása szerint az eljáró bíróságok a tényállást nem derítették fel kellően, ennél fogva a tényállás hiányos, az ítélet ellentétes az iratok tartalmával, így ezek miatt a megállapított tényekből helytelen következtetéseket vontak le, így indokolatlanul következtettek a bűnösségére.

A felülvizsgálati indítvány fentiek alátámasztásaként vitatta a rendőri jelentés bizonyító erejét, valamint az azt készítő K. K. rendőrtanú vallomásának hitelességét. Álláspontja szerint a rendőrtanú által készített jelentés körülményei nem ismertek, mert nem tartalmaz sem időpontot, sem a rendőrség fejléces papírja nem található meg rajta. Miután nem szabályosan elkészített és felvett okiratról van szó, ezért nem minősül közokiratnak. Az indítványozó

szerint ezért az - eljárás bíróságok által perdöntő bizonyítéknak tekintett - okiratot, mint jogszabálysértő bizonyítékot ki kellett volna rekeszteni a bizonyítékok köréből és ennek indítékát is kellett volna adni.

Kifogásolta azt is, hogy a felülvizsgálattal támadott ítéletet hozó bíróságok nem tettek eleget maradéktalanul indokolási kötelezettségüknek sem, mert tényként fogadták el a rendőrtanúk által elmondott és önmagukkal is ellentmondásos vallomásokat. Sérrelmezte azt is, hogy a másodfokú bíróság kellő indok és magyarázat nélkül rekesztette ki a bizonyítékok köréből a tárgyaláson meghallgatott szakértők által tett megállapításokat az elkövető által viselt cipő tekintetében. Megítélése szerint nem vonta mérlegelési körébe a bíróság azt a nem elhanyagolható tény, hogy a cselekmény helyszínén nem volt fellelhető a terhelttől lefoglalt és az elfogáskor viselt cipő talplenyomata. Ekként a megállapított tényállást hiányosnak, aggályosnak és iratellenesnek tartja.

Hivatkozott arra is, hogy az eljárás bíróságok egyes megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtettek, és az egyoldalú bizonyítékok mérlegelésének nem adták részletes és megalapozott indokát, mint ahogyan annak sem, hogy a terheltet mentő bizonyítékokat miért rekesztették ki a bizonyítékok köréből, és miért nem értékelték kellő súllyal azokat. Ezért úgy ítélte meg, hogy az ítélet rendelkező része ellentétes az indokolással.

Utalt arra is, hogy a nyomozó hatóság bizonyos nyomozati cselekmények elvégzése során nem a Be. szabályainak megfelelően járt el.

Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat változtassa meg, vagy azokat helyezze hatályon kívül.

A Legfőbb Ügyészség BF.1486/2015. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt törvényben kizártnak tartotta. Erre figyelemmel a felülvizsgálati indítvány tanácsülésen történő elutasítását indítványozta.

A terhelt a legfőbb ügyészségi átiratra tett észrevételében felhívta a Kúria figyelmét arra, hogy Kakuk Krisztián rendőrtanú ellen feljelentést tett az Egri Nyomozó Ügyészségen hamis tanúzás miatt. Ezért ezen ügy iratainak beszerzését és a felülvizsgálati eljárás részévé tételét kérte.

II/1. A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata szerint tanácsülésen bírálta el.

A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapulvétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416.§-a (1) bekezdésének a) és c) pontjában meghatározott - okból, másrészt - a Be. 416.§-a (1) bekezdésének c) pontjában írt egyéb eljárásjogi

felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423.§ (4)-(5) bekezdések] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt az irányadó tényállás megalapozottságát támadó részében a törvényben kizártnak, érdemében alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát részben alaposnak találta.

Elöljáróban jegyzi meg a Kúria, hogy a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, ebből következően kizárólag a Be. 416.§-ának (1) bekezdésében tételesen felsorolt okok miatt van helye. Emellett a Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Be. 423.§-ának (4) bekezdésére tekintettel csak az indítványban megjelölt felülvizsgálati okra, valamint - a hivatkozott rendelkezés (5) bekezdése alapján hivatalból folytatandó vizsgálat keretében - a 416.§-a (1) bekezdésének c) és d) pontja szerinti eljárási szabálysértésekre lehet figyelemmel.

A Kúria rögzíti, hogy nem észlelt az indítványban nem kifogásolt, azonban hivatalból vizsgálandó - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - eljárási szabálysértést.

A felülvizsgálat szabályrendszere értelmében a tényállás helyessége a felülvizsgálat tárgya nem lehet. A felülvizsgálati eljárásban a Be. 423.§-a (1) bekezdésének törvényi előírása szerint a tényálláshoz kötöttség érvényesül. Ebből következően a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ez a tényállás felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható. Annak vizsgálatánál tehát, hogy a bűnösség megállapítása, vagy a cselekmény jogi minősítése törvényes-e, csak a jogerős határozatban megállapított irányadó tényállás vehető figyelembe. Eljárási szabálysértés vizsgálatára is csak akkor kerülhet sor, ha az a büntető eljárási törvényben kimerítően felsorolt, felülvizsgálati eljárást megalapozó eljárási szabálysértések között szerepel. Ezért azokat az indítványokat, illetőleg az indítványok azon részeit, amelyekben nem felülvizsgálati okra, vagy a tényállásban nem szereplő tényekre hivatkoznak, érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítania.

Felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak helye nincs [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés].

A Kúria fentiekre figyelemmel megállapította, hogy a felülvizsgálati indítványt védő útján benyújtó terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványnak a tényállás megalapozatlanságával kapcsolatos megállapításai és észrevételei kívül esnek a felülvizsgálati eljárásban vizsgálható kérdések körén. A felülvizsgálati eljárás szigorú szabályrendszere okán az irányadó tényállás támadhatatlanságát jelenti a bizonyítékok értékelésének vitatása, mérlegelésük támadása, ugyanakkor a tényállástól eltérő, abban nem rögzített körülményre hivatkozás.

A Kúria e körben utal arra, hogy az első- és másodfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenysége vitatásának minősülnek azok az érvek, hogy az eljáró bíróságok az ítéleti tényállásukat olyan bizonyítékokra alapozták, amelyet ki kellett volna a bizonyítékok köréből rekeszteni. Ugyanezen okból törvényben kizárt az ügy felderítettségének vitatása, a tényállás hiányos, aggályos és iratellenes voltának kifogásolása.

II/2. A felülvizsgálati indítványt védője útján előterjesztő terhelt a felülvizsgálat indokaként a Be. 416.§ (1) bekezdésének c) pontjára is hivatkozott, ezért a Kúria a továbbiakban e kérdésben foglalt állást.

A Be. 416.§-a (1) bekezdésének c) pontja alapján felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373.§ (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

A felülvizsgálati indítvány ilyen, az érdemi felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértésre hivatkozott, amikor egyrészt azt kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság részéről el maradt annak indokolása, hogy miért fogadta el tényként a rendőrtanúk által elmondott és önmagukkal is ellentmondásos vallomásokat, másrészt a másodfokú bíróság is elmulasztotta az indokolási kötelezettségét tekintetben, hogy miért rekesztette ki a bizonyítékok köréből a terheltet mentő bizonyítékokat.

A Be. 373.§-a (1) bekezdésének III. a) pontja szerint a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

A törvény kizárólag a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése, vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében teszi vizsgálandóvá az indokolási kötelezettség teljesítését.

Az ítélet indokolásának elégtelensége akkor vezet hatályon kívül helyezéshez, ha a mulasztás a határozatot felülvizsgálatra alkalmatlanná teszi. Amennyiben pedig az ítélet az indokolási kötelezettség megsértésének a Be. 373.§ (1) bekezdés III. pontja szerinti fogyatékokosságban szenved, az ítélet e részének, rendelkezésének anyagi jogi tartalma, helyessége, törvényessége nem is vizsgálható, mert felülbírálatra eleve alkalmatlan.

A terhelt bűnügyében azonban az első- és a másodfokú bíróság a Be. 373.§ (1) bekezdés III. pontja által meghatározott körben - a büntetőjogi főkérdések tekintetében - nem mulasztott, miután a szükséges és elégséges mértékben egyaránt eleget tett indokolási

kötelezettségének. Az elsőfokú bíróság tényállást állapított meg, amit a másodfokú bíróság pontosítás, kiegészítés nélkül magára nézve is irányadónak tekintett, mindkét bíróság ellenőrizhető módon rögzítette a ténymegállapításhoz, valamint az általa alkalmazott anyagi és eljárásjogi szabályhoz vezető indokait, következtetéseit, álláspontját. A Kúria kiemeli, hogy az első- és a másodfokú bíróság részletesen megindokolta, hogy milyen bizonyítékok, milyen indokok alapján állapította meg azt a tényállást, amelyre a bűnösség kimondását alapította. Az indokolásból jól nyomon követhető, hogy az elsőfokú bíróság a másodfokon eljáró bíróság számára is irányadó tényállást a terhelt nyomozás során tett, "nem emlékszik, hogy a bűncselekményt ő követte el" tartalmú, míg a tárgyaláson a cselekményt minden tekintetben tagadó vallomásával szemben a - tárgyaláson is meghallgatott - sértetti vallomásra, a rendőrtanúk vallomására, igazságügyi elme-orvosszakértők véleményére, a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat Szakértői Intézetének szakértői véleményére és a véleményt készítő szakértő és további szakértő meghallgatására, valamint a részletesen megjelölt okirati bizonyítékokra alapította.

Rámutat a Kúria, hogy az elsőfokú ítélet indokolása a bizonyítékok részletes értékelése és mérlegelése után tartalmazza, hogy a bizonyítékok olyan zárt logikai láncot alkotnak, amelyekből egyértelmű következtetés vonható le arra, hogy a terhelt elkövette a terhére rótt rablás bűncselekményét (elsőfokú ítélet 9. oldal első bekezdés).

A másodfokú bíróság határozatában kiemelte, hogy a másodfokon lefolytatott bizonyítás tükrében egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, és úgy ítélte meg, hogy a terhelő tartalmú bizonyítékok mozaikszerűen kiegészítették egymást, és együttállításukban elegendő alapot szolgáltatottak a terhelt terhére szóló tényállás megállapításához (másodfokú határozat 5. oldal első bekezdés).

A Be. 373.§ (1) bekezdés III./b) pontja úgy rendelkezik, hogy a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.

A Kúria megállapította, hogy az ítélet rendelkező része és indokolása összhangban áll. Az indokolás nem hagy kétséget abban a kérdésben, hogy a bíróságok a cselekményt miként minősítették.

A Kúria mindezek alapján a felülvizsgálati indítványnak az indokolási kötelezettség megsértésére alapított kifogását nem találta alaposnak.

III. Ezért a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatot a Be. 426.§-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatát pedig a Be. 416.§ (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418.§-ának (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2016. február 17.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, dr. Krecsik Eldoróda s.k.
előadó bíró, dr. Tuba István s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő
Bné